

Ἀπὸ τὴν μίνησιν τῶν Ἰδεῶν

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ

ὑπὸ τοῦ κ. ΣΩΤ. Ι. ΑΓΑΠΗΤΙΔΗ

Δημοσία συζήτησις με̄ εισηγητὴν τὸν καθηγητὴν κ. Γ. Κουτσομάρη, ἀντεισηγητὰς τοὺς κ.κ. Ἀχ. Κομινὸν καὶ Δ. Χαλικιᾶν καὶ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ καθηγητοῦ κ. Δ. Καλιτσουνάκη

Τὴν ἑσπέραν τῆς 22ας Μαΐου 1964 ἐγένετο εἰς τὸ ἀμφιθέατρον τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν δημοσία συζήτησις ἐπὶ τῆς πολιτικῆς τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, ὀργανωθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν. Εἰσηγητὴς τοῦ θέματος ἦτο ὁ καθηγητὴς κ. Γ. Κουτσομάρης, Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου Συντονισμοῦ. Ἀντεισηγηταὶ ἦσαν οἱ οἰκονομολόγοι κ.κ. Κομινὸς καὶ Χαλικιᾶς, τὰ πορίσματα τῶν τριῶν ὀμιλιῶν συνέθεσεν ὁ καθηγητὴς τῆς Α.Β.Σ. κ. Σ. Ἀγαπητίδης, Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ἐταιρείας. Τῆς συζητήσεως προήδρευσεν ὁ καθηγητὴς κ. Δ. Καλιτσουνάκης. Δημοσιεύομεν κατωτέρω τὸ κείμενον τῆς ὀμιλίας τοῦ κ. Ἀγαπητίδης, ὅπου συγκεντρῶνονται τὰ κύρια σημεῖα τῆς ὄλης συζητήσεως.

Ἡ ἑλληνικὴ βιομηχανία ἠκολούθησε τὴν πορείαν, τὴν ὁποίαν διανύει συνήθως ὁ κλάδος οὗτος εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν χώρας. Κατὰ τὴν μεσοπολεμικὴν περίοδον, ἐν πολλοῖς δὲ καὶ κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν, ἐγένετο, σχεδὸν ἀποκλειστικῶς, στροφὴ πρὸς τὴν ἐλαφρῶν βιομηχανίαν, ἣτις ἐμφανίζει πλεονεκτήματα διὰ τὰς γεωργικὰς χώρας. Ἐσημειώθη συγκέντρωσις εἰς τὴν περιοχὴν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, ὅπου τὸ ὑψηλότερον εἰσόδημα τῶν κατοίκων, τὰ διοικητικὰ καὶ τὰ ἄλλα πλαίσια ἀπέτελεσαν παράγοντας ἕλξεως τῆς νέας δραστηριότητος. Ἀνελήφθη ἡ πρωτοβουλία ἀπὸ μικρᾶς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μονάδας, ἕνεκα τῆς εὐκηνῆσας αὐτῶν, τῆς περιωρισμένης ἐσωτερικῆς ἀγορᾶς, τῆς ἰσχυρᾶς προστασίας, τῆς δυσχερείας ἔξενυρέσεως κεφαλαίων καὶ διὰ λόγους ἀναγομένους εἰς τὸν ἀτομιστικὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἑλλήνου. Ἐστηρίχθησαν αἱ ἰδρυθεῖσαι βιομηχαναίαι εἰς τὴν δασμολογικὴν προστασίαν καὶ τοὺς ἔμπορικὸς περιορισμούς, γεγονότα τὰ ὁποῖα κατέστησαν καὶ τὰς βιωσίμους ἔτι

μονάδας, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, ἀδρανεῖς ἔναντι τῶν τεχνολογικῶν ἐξελίξεων. Διευρυνθήσαν μονοπώλια καὶ μονοπωλιακαὶ καταστάσεις, αἱ ὁποῖαι, ἐνῶν ἐξομοιωθῆσαν τὴν ἐσωτερικὴν ἀγορὰν, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀποκτήσουν ἀνταγωνιστικότητα ἔναντι τῶν ξένων ὁμοειδῶν ἐπιχειρήσεων, ὥστε νὰ πραγματοποιοῦν ἐξαγωγὰς. Εἰς τὰς ἀδυναμίας αὐτὰς προσετέθη ἡ παρεμβολὴ γραφειοκρατικῶν καὶ ἄλλων ἐμποδίων ἐκ μέρους τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν μὲ συνέπειαν τὴν ἐπιβάρυνσιν τοῦ κόστους καὶ τὴν διαιώνισιν τῶν μονοπωλιακῶν καταστάσεων.

Αἱ ἀνάγκαι ὁμως τῆς ἐκβιομηχανίσεως δὲν ἰκανοποιοῦνται, ὅταν ὑπάρχουν τὰ ἀνωτέρω τρωτά. Διὰ τὴν ὑγιᾶ ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας ἐπιβάλλεται :

α) Ὁ προγραμματισμὸς τῆς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως, ἥτις ἐνδείκνυται ἀφ' ἑνὸς νὰ ἀποκτήσῃ στερεὸν βάθρον δι' ἰδρύσεως μονάδων βαρεῖας βιομηχανίας καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ἐντοπίσῃ τοὺς στόχους τῆς εἰς τοὺς κλάδους ἐκείνους, οἵτινες ἐμφανίζονται δυναμικῶς βιωσιμότητα. Τοιοῦτοι κλάδοι εἶναι, κατ' ἀρχὴν, ὅσοι δύνανται νὰ στηριχθοῦν εἰς τὰς ἐγγωφίας πρώτας ὕλας (γεωργικαὶ καὶ μεταλλευτικαὶ βιομηχανίαι) καὶ ὅσοι ἔχουν ἀνάγκην μεγάλης ἀναλογίας ἐργατικοῦ δυναμικοῦ ἢ εἰδικῆς δεξιότητις (βιοτεχνία, λαϊκὴ τέχνη).

β) Ἡ ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ἐκτέλεσις ἔργων βιομηχανικῆς ὑποδομῆς, ἵκανῆς νὰ δημιουργήσῃ ἔξιν τῆς ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος πρὸς τὸν τομέα τῆς μεταποιήσεως. Εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς βιομηχανικῆς ὑποδομῆς περιλαμβάνεται καὶ ἡ κατάρτισις στελεχῶν δι' εἰδικεύσεως ὡς καὶ ἡ μετεκπαίδευσις αὐτῶν. Εἰς τὴν ἀνοδὸν τῆς τεχνικῆς κατάρτισεως θὰ συμβάλῃ ἡ ξένη βοήθεια καὶ ἡ σύμπραξις τῆς ἑλληνικῆς μὲ τὴν ξένην ἐπιχειρηματικὴν πρωτοβουλία. Ἔργον ὑποδομῆς, κρατικῆς ἀρμοδιότητος, εἶναι, ὡσαύτως, ἡ ὀργάνωσις τῆς βιομηχανικῆς καὶ τῆς βιοτεχνικῆς ἐρεῦνης, ὡς καὶ ἡ προώθησις τῆς τυποποιήσεως τῶν προϊόντων.

γ) Ἡ ὑποκίνησις τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας πρὸς ἀνάληψιν δραστηριότητος ἐπὶ τοῦ βιομηχανικοῦ τομέως, τόσον διὰ θετικῶν μέτρων ὅσον καὶ διὰ καταργήσεως τῶν ἐμποδίων. Ἡ ὀργάνωσις τῆς κεφαλαιαγορᾶς καὶ τῆς βιομηχανικῆς πίστεως, ἡ ἐλάφρυνσις ἀπὸ τὰ ποικίλα βάρη, ἡ θέσπισις κινήτρων καὶ ἄλλα παρεμφερῆ μέτρα, πιστεύεται, ὅτι θὰ ἐνθαρρύνουν τὴν ἰδιωτικὴν ἐπιχειρηματικὴν πρωτοβουλίαν καὶ θὰ καταστήσουν τὴν δραστηριότητά των γόνιμον, ἐπ' ὠφελεία τῶν συμφερόντων τῆς ἰδιωτικῆς καὶ τῆς ἐθνικῆς οικονομίας.

δ) Ἡ στήριξις τῆς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως εἰς τὴν ἀνταγωνιστικότητα τῶν ἑλληνικῶν προϊόντων, ἥτις προϋποθέτει πλήρη τεχνικὸν ἐκσυγχρονισμόν διὰ τὴν ἀνοδὸν τῆς παραγωγικότητος καὶ τὴν πτώσιν τοῦ κόστους παραγωγῆς ὥστε νὰ πραγματοποιοῦνται ἐξαγωγαί. Τὰ μονοπώλια δέον, κατ' ἀρχὴν, νὰ ἀποκλεισθοῦν, ὅπου δὲ ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ ἐξαιρέσις, εἶναι σκόπιμον ἢ ἐπιχειρήσις νὰ ἔχη φορέα τὸ Κράτος, εἴτε πλήρως (δημοσία ἐπιχείρησις) εἴτε ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν (μικτὴ ἐπιχείρησις).

Ἰδιαιτέρας ἐξετάσεως χρῆζουσιν : τὸ μέγεθος τῶν μονάδων, τὸ θέμα τῶν ἐξαγωγῶν καὶ τὸ πρόβλημα τῆς βιομηχανικῆς ἀποκεντρώσεως.

Ὡς πρὸς τὸ μέγεθος, ἐλέχθη ἤδη, ὅτι αἱ μονάδες τῆς μεταποιήσεως εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, μικραὶ, ἔχουν ὁμως καὶ πολὺ χαμηλὴν τεχνολογικὴν στάθμην. Τὸ μικρὸν μέγεθος, αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ, δὲν ἀποτελεῖ πάντοτε

μειονέκτημα. Εἰς τὰς προηγμένας χώρας, σοβαρὸν ποσοστὸν τοῦ ὅλου τομέως τῆς μεταποιήσεως καταλαμβάνουν αἱ μικραὶ βιομηχανίαι, αἱ ὁποῖαι εἴτε ἀνταγωνίζονται εἴτε συμπληρώνουν τὴν δρασίν των μεγάλων. Ὅταν τὸ τεχνολογικὸν ἐπίπεδον (τεχνικὰ μέσα καὶ εἰδικευμένα στελέχη) εἶναι ἰκανοποιητικόν, ἡ μικρὰ μονὰς ἐμφανίζει πλεονεκτήματα, ἐξουδετεροῦντα πολλάκις τὰς ἀδυναμίας τοῦ μεγέθους.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Ἑλλάδος, ἡ χαμηλὴ στάθμῃ τῆς τεχνικῆς καὶ οἰκονομικῆς συγκροτήσεως τῶν μικρῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καθιστᾷ τὴν θέσιν των εὐαίσθητον, ἀπειλεῖται δέ, πράγματι, ἡ ὑπόστασις των ἐκ τῶν ἐξελίξεων, ἐφ' ὅσον δὲν ἀνταποκριθῶν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Συγκεκριμένως καθίσταται ἐπ' ἀνάγκῃ νὰ ἐρευνηθῆ εἰς ποίους κλάδους εἶναι βιώσιμος ἡ μικρὰ ἐπιχείρησις. Εἰς ὅσους κλάδους αὕτη δύναται νὰ ἐπιβιώσῃ, αἱ μονάδες δέον νὰ συγχρονισθῶν τὸ ταχύτερον δυνατόν. Εἰς ὅσους κλάδους ἡ μεγάλη ἐπιχείρησις καταφανῶς ὑπερέχει τῆς μικρᾶς, ἡ προσήκουσα λύσις εἶναι νὰ γίνων συγχωνεύσεις ἢ κοινοπραξίαι μικρῶν ὁμοειδῶν μονάδων ἵνα ἐπιτύχουν τὰ τεχνικὰ καὶ οἰκονομικὰ πλεονεκτήματα τῶν μεγάλων. Διὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν τοῦ συγχρονισμοῦ καὶ τῆς συμπράξεως, ἐνδεδειγμένη εἶναι ἡ θέσπισις εἰδικῶν κινήτρων, πιστωτικῶν, φορολογικῶν καὶ ἄλλων. Ἡ ὀρθολογικὴ ὀργάνωσις καὶ λειτουργία τῆς μικρᾶς βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως, θὰ συμβάλῃ σοβαρῶς εἰς τὴν περιφερειακὴν ἀνάπτυξιν, ἐνῶ, ἐξ ἄλλου, θὰ διαμορφωθῆ οὕτω μία πηγὴ ἀντλήσεως ἡγετῶν καὶ στελεχῶν διὰ τὰς μεγάλας μονάδας τῆς μεταποιήσεως.

Ὡς πρὸς τὰς ἐξαγωγὰς, τὸ σημερινὸν ἐπίπεδον διατιθεμένων προϊόντων τῆς ἑλληνικῆς βιομηχανίας εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εἶναι ἐκτάκτως χαμηλόν. Ἀπλὴ σύγκρισις τῆς ποσοστιαίας συμμετοχῆς τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων εἰς τὰς ἐξαγωγὰς τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἐκείνην των μικρῶν χωρῶν τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, πείθει περὶ αὐτοῦ. Βασικὴ αἰτία τῆς μεγάλης διαφορᾶς εἶναι ἡ ἔλλειψις ἀνταγωνιστικότητος τῶν ἑλληνικῶν βιομηχανικῶν προϊόντων, τῶν ὁποίων τὸ κόστος, δι' οὗς λόγους ὑπεγραμμίσθη, εἶναι ὑψηλόν.

Ἀποτελεῖ πρωταρχικὸν καθήκον τοῦ Κράτους ἡ διενέργεια ἐρεῦνης ἐπὶ τῆς ἀπορροφητικότητος τῶν ξένων ἀγορῶν εἰς βιομηχανικὰ προϊόντα, δυνάμενα νὰ παραχθῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ εὐνοϊκᾶς συνθήκας καὶ βάσει τῶν πορισμάτων τῆς ἐρεῦνης ταύτης καθοδηγήσεις τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας. Συντελεστικὴ τῆς προωθήσεως τῶν ἐξαγωγῶν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων θὰ ἦτο ἡ καλὴ ἐμφάνισις αὐτῶν, ἰδιαίτερος δὲ ἡ προβολὴ αὐτῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν δι' ἐντατικῆς διαφημίσεως, διὰ συμμετοχῆς εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐκθέσεις, δι' ἰδρύσεως μονίμων γραφείων εἰς τὰ ξένα ἐμπορικὰ κέντρα κλπ.

Ἡ δυνατότης ἐνεργείας ἐξαγωγῶν, εἰς εὐρύτεραν κλίμακα, ἀποτελεῖ ἐνδειξὴν ὑγιοῦς λειτουργίας τῆς βιομηχανίας, ἀλλὰ καὶ βάσιν προαγωγῆς αὐτῆς, χάρις εἰς τὴν ἐπερχομένην διεύρυνσιν τῆς ἀγορᾶς καταναλώσεως τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων. Προκειμένου μάλιστα περὶ τοῦ χώρου τῆς Ε.Ο.Κ., ἡ ἀπόκτησις διεθνοῦς ἀνταγωνιστικότητος συνιστᾷ προϋπόθεσιν ὅχι μόνον ἐπεκτάσεως ἀλλὰ καὶ ἐπιβιώσεως τῆς ἑλληνικῆς βιομηχανίας. Ἡ βιομηχανία μας, ἐὰν δὲν ἔχη ἀνταγωνιστικὸν κόστος, θὰ κινδυνεύσῃ νὰ ἐξαφανισθῆ, ἀφοῦ ἡ ἀδυναμία ἐξαγωγῶν θὰ σημαίη, εἰς τὰς περισσοτέρας τῶν περιπτώσεων, ἀδυναμίαν ἀντιμετωπίσεως καὶ εἰς:

τὴν ἑλληνικὴν ἀγοράν, τοῦ ἀνταγωνισμοῦ τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων τῶν χωρῶν· μελῶν τῆς Ε.Ο.Κ., τὰ ὁποῖα θὰ εἰσάγονται εἰς τὴν Ἑλλάδα ἄνευ δασμῶν καὶ περιορισμῶν ἐν γένει. Ἡ ἐπιτυχία τῆς συμφωνίας συνδέσεως τῆς Χώρας μὲ τὴν Ε.Ο.Κ., τοῦναντίον, προϋποθέτει τὴν ἀπόκτησιν ἀνταγωνιστικότητος Ἡ στενὴ συνεργασία καὶ ἡ ὄργανικὴ ἐπέκτασις τῶν ἐμπορικῶν καὶ τῶν γενικωτέρων οἰκονομικῶν σχέσεων μετὰ τῶν προηγμένων τούτων Χωρῶν ἐλπίζεται, ὅτι θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐξασφάλισιν αὐτοδυνάμου διαδικασίας ἀναπτύξεως.

Ὡς πρὸς τὴν βιομηχανικὴν ἀποκέντρωσιν, αὕτη ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν τῆς ἰσορροποῦ ἀναπτύξεως τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας. Ἡ συγκέντρωσις τῆς βιομηχανίας εἰς τὴν κεντρικὴν περιοχὴν τῆς Χώρας εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν πύκνωσιν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς πέραν τῶν φυσιολογικῶν ἐξελίξεων καὶ τὴν ἐπίτασιν τῆς ἀνισότητος τῆς κατανομῆς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος μεταξὺ τοῦ Κέντρου καὶ τῶν ἐπαρχιῶν. Ἡ διαφορὰ τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς καὶ τῆς οἰκονομίας ἐνίσχυσε τὸ ρεῦμα τῆς ἀστυφιλίας καὶ ἔφερε τὸν μαρασμὸν εἰς πλείστους περιοχάς.

Τὰ ληφθέντα μέτρα διὰ τὴν ἀποκέντρωσιν τῆς βιομηχανίας μικρὰν μόνον συμβολὴν παρέσχον εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως. Ἡ διοικητικὴ ἀποκέντρωσις ἤρχισεν ἀπὸ τινῶν ἐτῶν ἐφαρμοζομένη, ἀλλὰ δὲν ἔλαβεν ἀκόμη τὸ ἐπιθυμητὸν σχῆμα. Αἱ πρόοδοι εἰς τὸν τομέα τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ εὐνοοῦν εὐτυχῶς τὴν ἐπαρχιακὴν βιομηχανίαν, ἡ ὁποία ἀποκτᾷ βαθμιαίως ἐπάρκειαν ρεύματος εἰς τιμὰς αἰσθητῶς χαμηλοτέρας, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ παρελθόν. Τὰ μέτρα προστασίας καὶ τὰ κίνητρα ἔλξεως τῆς βιομηχανίας πρὸς τὰς ἐπαρχίας ἐτόνωσάν πως τὴν κίνησιν πρὸς ἴδρυσιν νέων μονάδων ἐκτὸς τῆς κεντρικῆς περιοχῆς, δὲν συνετέλεσαν ὁμως εἰς τὴν ὄργανικὴν λύσιν τοῦ προβλήματος. Ἐξ ἄλλου, ὁ ἐκ τῶν ἄνω ἐξαγωγασμὸς πρὸς ἐγκατάστασιν εἰς ὠρισμένον ἐπαρχιακὸν κέντρον, ἐνῶ συνιστᾷ πολλάκις ἐπικίνδυνον ἐνέργειαν, ὅταν ἰδίως ἡ ἐπιβολὴ συνδέεται μὲ τὴν παραχώρησιν μονοπωλίου, ἀποτελεῖ κατάφωρον δέσμευσιν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, ἣτις, ὡς εἶναι φυσικόν, ἀποδίδει εἰς τὸ Κράτος τὴν εὐθύνην τῆς ἐνδεχομένης ἀποτυχίας.

Αἱ κατευθύνσεις, τὰς ὁποίας ἐνδείκνυται νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ Κράτος εἶναι :

α) Ἡ ἐπισημάνσις τῶν καταλλήλων πρὸς βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν ἐπαρχιακῶν κέντρων καὶ ἡ ἐκτέλεσις εἰς αὐτὰ ἔργων βιομηχανικῆς ὑποδομῆς, εἰς τρόπον ὅστε νὰ δημιουργοῦνται πόλοι ἔλξεως. Τοῦτο ἐπιχειρεῖται ἤδη μὲ τὸ νομοσχέδιον περὶ βιομηχανικῶν ζωνῶν.

β) Ὁ συνδυασμὸς τῆς προωθήσεως τῆς ἐπαρχιακῆς βιομηχανίας μὲ τὴν ἐκτέλεσιν προγραμματίων περιφερειακῆς ἀναπτύξεως, τῶν ὁποίων βασικὸν στοιχεῖον συνιστᾷ ἡ ἐνίσχυσις τῶν κατὰ τόπους βιωσίμων βιομηχανιῶν.

γ) Ἡ συμπλήρωσις τῆς διοικητικῆς ἀποκεντρώσεως καὶ ἡ ἀπλούστευσις τῶν διατυπώσεων διὰ τὴν ἴδρυσιν καὶ τὴν λειτουργίαν τῶν ἐπιχειρήσεων, ἵνα μὴ παρεμβάλλωνται δυσχέρειαι καὶ προκαλεῖται ἀποθάρρυνσις.

δ) Ἡ ἐλάττωσις τῶν προσθέτων ἐπιβαρύνσεων τοῦ κόστους παραγωγῆς εἰς τὰς ἐπαρχίας (π.χ. εἰς τὸν τομέα τῶν μεταφορῶν) καὶ ἡ θέσισις διαφορικῶν κατὰ περιοχὰς κινήτρων, τὰ ὁποῖα θὰ συντελέσουν εἰς στροφὴν τῆς δραστηριότητος εἰς τὰς χωροταξικῶς ἐνδεδειγμένας κατευθύνσεις, κατ' ἐλευθέραν ὁμως βούλησιν.

Ἡ διὰ τῶν μεθόδων τούτων προσδοκωμένη πρόοδος εἰς τὰς ἐπαρχίας θὰ

συμβάλη σοβαρῶς εἰς τὸν ταχύτερον ρυθμὸν οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως αὐτῶν καὶ τὴν καθόλου ἰσόρροπον ἀνάπτυξιν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας τῆς χώρας.

Ἡ ἐπίτευξις ὑγιοῦς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως θὰ ἀποτελέσῃ διὰ τὴν Ἑλλάδα τὸν πρωταρχικὸν παράγοντα τῆς γενικωτέρας οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Δι' αὐτῆς θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ προαχθῇ καὶ νὰ συγχρονισθῇ ἡ γεωργία καὶ οἱ ἄλλοι κλάδοι τῆς πρωτογενοῦς παραγωγῆς. Δι' αὐτῆς θὰ ἀναπτυχθοῦν ὀργανικῶς καὶ οἱ κλάδοι τῆς τριτογενοῦς παραγωγῆς, ἡ κυκλοφορία τῶν ἀγαθῶν καὶ αἱ μεταφοραί. Προπαντὸς διὰ τῆς ἐκβιομηχανίσεως θὰ λυθῇ, ἀμέσως καὶ ἐμμέσως, τὸ πρόβλημα τῆς ὑποαπασχολήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.